

werden zij door de Baskische regering aan de Generalitat overgedragen (*La documentació de la generalitat de Catalunya conservada pel Partit nacionalista Basc* (nr. 1, p. 23). In de tweede aflevering trok de voorstelling van de raadpleegbaarheid van archiefbestanden uit het ANC via het Internet de aandacht (*Els fons de l'Arxi nacional de Catalunya a Internet*, p. 1-3). Daarnaast is er in dezelfde aflevering ook een bijdrage over de educatieve werking (*El servei didàctic de l'Arxiu Nacional de Catalunya*, p. 3-5) en over de fotoverzameling (*Els fons fotogràfics a l'Arxiu Nacional de Catalunya*, p. 5-7) van het ANC.

Butlletí de l'Associació d'Arxivers valencians, nrs 4, 5, 6 en 7 (2002)

Uitg.: Associació d'Arxivers valencians. *Postbus 13055. E-46080 Valencia (Spanje)*.

ISSN 1578-0538

Raadpleegbaar via het internet:

<http://www.arxiversvalencians.org/links.htm>.

De nieuwsbrief van de Vereniging van Valenciaanse archivarissen verschijnt sinds 2001. In 2002 waren er vier afleveringen. De informatie is in hoofdzaak bestemd voor de leden en betreft aankondigingen van studiedagen, van publicaties enz. In elke aflevering is er ook een persoverzicht.

Butlletí informatiu de l'Associació d'Arxivers de Catalunya, nrs 63, 64, 65, 66 (2002)

Uitg.: Associació d'Arxivers de Catalunya. *Rocafort 242 bis, 3R. E-08029 Barcelona (Spanje)*

ISSN 0214-6924

Raadpleegbaar via het internet:

<http://www.arxivers.com>.

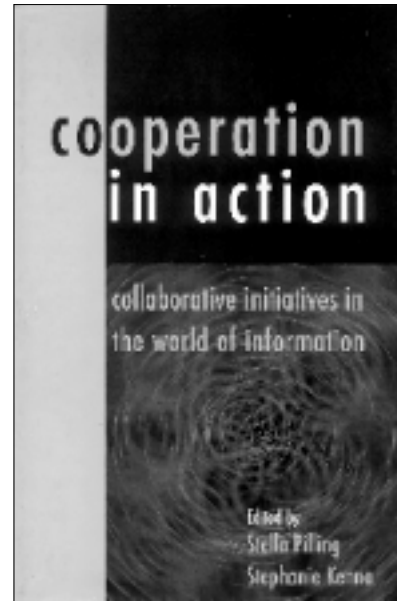
Ook de nieuwsbrief van de Catalaanse vereniging van archivarissen is in de eerste plaats voor de leden bedoeld. Verenigingsnieuws en een in elke aflevering verschijnende lijst met recente archiefpublicaties zijn de basisingrediënten.

SAMENWERKING IN HET VERENIGD KONINKRIJK EN DE VERENIGDE STATEN

Samenwerking is weer in. De overheid levert inspanningen om de samenwerking te bevorderen. Subsidiereglementen worden herwerkt, zodat het aangaan van samenwerkingsverbanden gestimuleerd wordt. De VVBAD kreeg van de Vlaamse overheid de opdracht om samenwerking tussen archieven en verschillende bibliotheektypes te bevorderen. Zo werkt de beroepsvereniging mee aan het stimuleren van sectoroverschrijdende (tussen verschillende types bibliotheken bijvoorbeeld) en domeinoverschrijdende (zoals die tussen bibliotheken, archieven en musea) samenwerking. De trend bestaat uiteraard niet alleen in Vlaanderen.

*Cooperation in action. Collaborative initiatives in the world of information*¹ beschrijft deze ontwikkelingen in Engeland. Het boek werd samengesteld door Stella Pilling en Stephanie Kenna, die beiden betrokken zijn bij het *Co-operation and Partnership Programme* van de British Library. In negen hoofdstukken behandelen verschillende auteurs uiteenlopende aspecten van samenwerking. De artikelen nemen vaak de vorm aan van een inventaris van projecten en initiatieven. Zo schetsen Pilling en Kenna in het inleidende hoofdstuk de rol van de British Library als initiatiefnemer, belangrijke partner of financier van allerlei samenwerkingsverbanden. Het hoofdstuk van Stephanie Kenna en Helen Shenton is gewijd aan initiatieven rond preservatie. Ronald Milne gaat in op het Research Support Libraries Programme (RSLP). Via dit programma kunnen bibliotheken uit het hoger onderwijs – universiteiten en hogescholen – gezamenlijke activiteiten laten subsidiëren. Er is een probleem als er partners uit verschillende sectoren betrokken zijn bij het project. Om hier een mouw aan te passen proberen RSLP en de British Library samen sectoroverschrijdende initiatieven te financieren. De internationale dimensie komt aan bod in het slotartikel van Graham Cornish.

De overige artikelen diepen andere thema's uit. In *Mapping the British co-operative landscape* vatten Nick Moore en Julie Carpenter een studie samen die ze uitvoerden in opdracht van de British Library om samenwerking tussen Britse bibliotheken in kaart te brengen.

Zij houden zich niet bezig met een opsomming van bestaande initiatieven, maar proberen een globaal beeld te schetsen. Zij vragen zich af rond welke thema's er samengewerkt wordt. Ze proberen de initiatieven te groeperen in categorieën en besteden de nodige aandacht aan externe factoren – zoals politiek – die een invloed hebben. Financiering, kritische massa en management zijn volgens hen belangrijke factoren die het succes van samenwerking beïnvloeden. Ze stellen vast dat er een trend is naar sectoroverschrijdende samenwerking, maar dat er nauwelijks domeinoverschrijdend gewerkt wordt.

Vivien Griffiths en Neville Mackay schrijven science fiction. Hun artikel over Resource begint met een toekomstvisie. Resource is de Council for museums, archives and libraries die in april 2000 opgericht werd. Technologie speelt een belangrijke rol in hun verhaal, al vertrekken zij vanuit de noden van de gebruiker en verliezen zij de traditionele sterke kanten van bibliotheken niet uit het oog. De projecten die zij voorstellen, draaien rond vier thema's:

- ontwikkelen en onderhouden van nieuwe diensten;
- toegang tot diensten;
- planning, ontwikkeling en kwaliteit van de dienstverlening;
- 'capacity building' en samenwerking.

De regionale ontwikkelingen worden toegelicht door Stuart Brewer. Hij wijst op de problemen die de regionalisering van de Engelse overheid met zich brengt. Noord-Ierland, Wales en Schotland hebben recent

Samenwerking in VK en VS

een grote mate van autonomie verworven, maar ook in Engeland zelf worden de regio's steeds belangrijker. De regio's die de overheid creëerde, vallen echter niet samen met de regio's die bediend worden door de regionale bibliotheekverenigingen. Deze laatste moeten zich dan ook herstructureren, willen zij aansluiting vinden bij de nieuwe regionale overheidsdiensten.

Bernard Naylor heeft veel oog voor de historische achtergrond van de samenwerking tussen academische bibliotheken. Hij behandelt kwesties zoals de toegankelijkheid van de bibliotheek voor mensen die geen lid zijn van de eigen instelling en het belang van de institutionele autonomie.

Technologische ontwikkelingen geven aanleiding tot nieuwe vormen van samenwerking. Elektronische tijdschriften worden gezamenlijk aangekocht, digitaliseringprojecten gezamenlijk opgezet en afstandsonderwijs stelt nieuwe eisen aan bibliotheken. **Derek Law** gaat dieper in op deze aspecten.

Uit *Co-operation in action* blijkt alvast de enorme invloed van de Britse overheidsagenda. De regionalisering (*devolution*), stimulansen om sector- en domeinoverschrijdend te werken, het belang van onderwijs, investeringen in technologie hebben het aanzien van het Britse bibliotheekwezen de laatste jaren sterk beïnvloed. Ook de zogenaamde *bidding culture*, het meedingen naar projectfinanciering, heeft voor verandering gezorgd. Enerzijds heerst er nu het gevoel dat er geld beschikbaar is, anderzijds vraagt het opstellen van projecten ook de nodige inspanning en is de voortzetting van het project na afloop van de financiering niet verzekerd. Doorheen de artikelen valt de invloed van de British Library op. Zij neemt haar verantwoordelijkheid als nationale bibliotheek ernstig en speelt een cruciale rol in allerlei samenwerkingsverbanden.

*Teamwork and collaboration in libraries. Tools for theory and practice*² is een heel andere bundel over samenwerking. Uit de titel valt het niet af te leiden, maar **Marc B. Silverman** verzamelde artikelen over samenwerking tussen juridische bibliotheken in de Verenigde

Staten. In tegenstelling tot Pilling en Kenna, die duidelijk auteurs zochten die een overzicht hadden, vroeg Silverman eerder bibliothecarissen om te vertellen over hun praktijkervaring met samenwerking. Dat levert heel uiteenlopende artikelen op, zowel op het vlak van lengte en inhoud als op het vlak van aanpak.

Zo opent **Diane Klaiber** de bundel met een pleidooi voor een nationaal consortium van juridische bibliotheken, terwijl **Butler** volgt met een inventaris van initiatieven rond gemeenschappelijke collectievorming. **Marsha Thomas** toont hoe juridische bibliotheken kunnen samenwerken met openbare bibliotheken. Zij legt de nadruk op de ondersteuning die de specialisten openbare bibliothecarissen kunnen bieden. **Hinchcliff** gebruikt de Aberdeen Woods Conference als uitgangspunt voor een beschouwend artikel over de ontwikkelingen in juridische bibliotheken. Collectievorming en elektronische media staan centraal in haar uiteenzetting. **Kenney** beschrijft de creatie van een collectieve catalogus van tijdschriften.

In opdracht van de American Association of Law Libraries (AALL) voerde **Susan Broms** een onderzoek uit naar samenwerking tussen juridische bibliotheken. Uit haar onderzoek leidt zij succesfactoren af voor samenwerking. Ze noemt bijvoorbeeld duidelijk geformuleerde doelstellingen, evenredige werkverdeling, toewijding en een goede organisatie. Enthousiasme is volgens haar de belangrijkste. Zij beschrijft vooral vormen van samenwerking tussen bibliotheken en andere organisaties, voornamelijk met balies en

onderwijsinstellingen. Het is een vorm van domeinoverschrijdend werken die wel eens uit het oog verloren wordt. Ook bij ons werken bibliotheken niet alleen samen met archieven en musea.

David Rogers en **Janet Katz** brengen boeiende bijdragen over concrete vormen van samenwerking. Hun bijdragen zijn uitzonderlijk omdat ze gaan over projecten die niet of niet volledig geslaagd zijn. De House Internet Law Library was een internetportaal dat juridisch interessante sites bijeenbracht. De site werd onderhouden door één man. **David Rogers** beschrijft hoe hij probeerde om het portaal te laten voortbestaan nadat de verantwoordelijke deze taak moest opgeven. Een samenwerkingsverband op poten zetten dat de website kan onderhouden, is echter niet eenvoudig.

Katz beschrijft op haar beurt de opbouw van de NELLCO Resource Sharing Database. NELLCO is het New England Law Library Consortium. Via de databank wisselen bibliothecarissen zelf ontwikkelde referentiewerken uit. **Katz** beschrijft met veel enthousiasme hoe het project vorderde. Ze somt alle positieve kanten van het samen werken op: de deelnemers zijn gemotiveerd, iedereen heeft een eigen inbreng, er is ondersteuning van de hogere niveaus, iedereen houdt het gemeenschappelijke doel voor ogen. Drie jaar na de beëindiging van het project moet **Janet Katz** echter vaststellen dat de databank tekenen van verwaarlozing toont. Niemand heeft er aan gedacht dat een databank ook onderhouden moet worden. Enthousiasme alleen is duidelijk niet voldoende.

Het boek eindigt niet met dit droeve verhaal. **Linda Tashbook** sluit af met een geannoteerde bibliografie waarin ook websites zijn opgenomen. Zij beperkt zich niet tot werken uit informatie- en bibliotheekwetenschap.

Bruno Vermeeren

Beleidsmedewerker VVBAD

E-mail: bruno.vermeeren@vbad.be

NOTEN

1. Pilling, Stella en Kenna, Stephanie, *Co-operation in action: collaborative initiatives in the world of information*. - London: Facet Publishing, 2002. - XVII + 174 p.
2. Silverman, Marc B., *Teamwork and collaboration in libraries: tools for theory and practice*. - New York: The Haworth Information Press, 2001. - 140 p.

